

en de administratie daarvan wat meer den nadruk zien gelegd.

De opgenomen jaarverslagcijfers hebben geringe waarde. Voor oefening in cijferbeoordeeling kan een studeerende doelmatiger gebruik maken van de origineele jaarverslagen, omdat hij dan ook het commentaar dier verslagen ter beschikking heeft.

Aan de waarde van het boek zou ook weinig geschaad zijn, indien een deel der opgenomen vraagstukken, vooral de zeer oude examenvraagstukken, was weggelaten.

De controle wordt wel wat erg eenvoudig behandeld. Vooral bij de groote lijnreederijen is bijv. voor de interne controle een ruime plaats.

Waar op pag. 132 gesproken wordt over de dividendbelasting had ook wel aandacht geschonken mogen zijn aan de art. 27 en 28 der wet omdat juist scheepvaart maatschappijen die artikelen herhaaldelijk hebben toe te passen.

Wil een boek als het onderhavige „bij” zijn, dan mag m.i. niet verzuimd worden iets te zeggen over kostprijsberekening concentratievormen met de daarbij behorende rabatsystemen, administratie aan boord in verband met passagiers en lading, vervoer op doorconnossement en de daaruit voortvloeiende afrekeningen tusschen de verschillende vervoerders. De economie van het bedrijf in verband met de keuze van brandstof en voortstuwingswerktuig kan niet volledig behandeld worden; iets belangwekkends is er zeker wel over mee te delen.

Ik hoop van harte, dat de Heer Burgmans bij de voorbereiding van den vierden druk zich het voorgaande zal willen herinneren. Mocht m'n critiek er toe bijdragen, dat devolgende druk inderdaad weer geheel bij kan heeten, dan zal ik mij daarin ten zeerste verheugen.

Amsterdam, September 1923.

A. GROENEVELD.

UIT HET BUITENLAND.

THE ACCOUNTANT

Staatsboekhouding

In het nummer van 14 April vindt men het verslag eener lezing over „Parliamentary and Commercial accounts” door den Comptroller and Auditor General for Northern Ireland. Bij zijn beschouwingen gaat hij uit van het Engelsche systeem.

De accountant tegenover Window-dressing

In het nummer van 28 April bespreekt de redactie de houding van den accountant tegenover window-dressing bij banken.

Een inzender vroeg naar aanleiding van het feit, dat een sinds enkele jaren gevestigde bank even voor het einde van het jaar groote sommen leende van een andere bank en deze bedragen een paar dagen later terugbetaalde, of de daarmede verband houdende window-dressing een geval van verschoonbare window-dressing was.

De redactie onderscheidt tusschen gerechtvaardigde en onverdedigbare window-dressing. Gerechtvaardigd acht zij window-dressing, als zij het resultaat is van een weloverwogen en welgeslaagde poging het huis in orde te brengen, alsvorens daarvan aan het publiek rekenschap te geven.

Zij betwijfelt, of wettelijke voorschriften tegen onverschoonbare window-dressing een nuttige uitwerking zouden hebben.

Met betrekking tot de verantwoordelijkheid van den controleur merkt de redactie op, dat het reeds in rechten is uitgemaakt, dat het niet tot de taak van den auditor eener bank behoort te onderzoeken, of het bedrijf eener bank goed of slecht geleid wordt, zoodat elke bewering, dat ongewenschte vormen van window-dressing onmogelijk zijn, waar een doel-

treffende contrôle heeft plaats gevonden, misplaatst is. Ofschoon verantwoordelijke controleurs moed genoeg hebben en geenszins begeeren iets van hun wettelijke verantwoordelijkheid op een ongepaste manier te laten vatten, zou het toch moeilijk zijn voor een company-auditor om mededeelingen te doen, die de commissarissen wenschen achter te houden en dat nog wel, terwijl het reeds in rechten is uitgemaakt, dat het niet de taak van den auditor is zich er ook maar eenigszins mee te bemoeien.

Kostprijsorganisatie

In het nummer van 21 April 1923 vindt men het verslag eener lezing van den *Cost-Controller* van *The Austin Motor Cy Ld.* over het onderwerp „A policy in Business: The Factory G. H. Q. (= General Head Quarters).

Het kostprijs-contrôle-systeem van *The Austin Motor Company Limited* heeft tot leidende gedachte steeds een volmaakt onafhankelijke kijk te hebben op de dagelijkse gebeurtenissen door een soort „outside” expert, zoodat de maatschappij haar positie ten minste elke week zoo niet elken dag kent.

Men is erin geslaagd den kostprijs der producten practisch gesproken op de plaats te berekenen. Binnen een half uur na de voltooiing van een stuk kent men de werkelijke productiekosten van elk onderdeel.

Sinds 1920 maakt men gebruik van de Powers' Accountancy machines.

Een nieuw belastingstelsel

In het nummer van 28 April vindt men het verslag eener lezing over „The Foundation of Taxation Capacity” door *P. D. Leake*, een chartered accountant. Volgens dezen is de jaarlijksche productie de juiste grondslag van aanslagberekening. Hij wenscht, dat een jaarlijksche productiebelasting wordt geheven van alle gebruikers van arbeid en kapitaal, van onafhankelijke werkers en van hen, die in het bezit zijn van kapitaal en dat zelf gebruiken.

De aanvaarding van het beginsel der productiebelasting zou uiteraard een groote arbeidsbesparing tengevolge hebben. De voorgestelde belasting beantwoordt volgens Leake in elk opzicht aan de 4 grondstellingen voor belastingen van Adam Smith, terwijl volgens hem het tegenwoordige Engelsche belastingstelsel tegen elke dezer stellingen zondigt.

Leake geeft twee voorbeelden, waaruit blijkt, wat hij wil en waarvan wij er een hier laten volgen. Het betreft een fabrikant met een groote loonrekening en een kleine winst. De aanslagberekening wordt aldus:

Industriele productie.	
Loonen	£ 57.000.—
Salarissen	„ 7.000.—
Huur (minimum productiebelasting ad 10 %)	„ 900.—
Interest (idem)	„ 9.000.—
Saldo van „untaxed industrial production” (uit het verband blijkt, dat daarmede o.a. bedoeld wordt de winst van den fabrikant, en de rente van zijn eigen kapitaal)	„ 16.100.—
Huiselijke productie („Domestic” production).	
Jaarlijksche waarde van woonhuis en toebehooren (5 % der waarde)	„ 1.500.—
Huiselijke diensten.	
Interne dienstboden	£ 500.—
Externe „	„ 450.—
	„ 950.—
	£ 92.450.—

Productiebelasting ad 10 % van £ 92.450.— = £ 9245